

บทที่ 2

รายการสนทนาบันเทิงทางโทรทัศน์

1. ความเป็นมาของรายการสนทนาบันเทิง (Talk Show)

รายการสนทนาบันเทิง (Talk Show) เป็นรายการที่ใช้เทคนิคการพูดคุยและการสัมภาษณ์ในการนำเสนอเนื้อหาและสาระต่าง ๆ ไปสู่ผู้ชม โดยมีวิธีการนำเสนอที่แตกต่างกันออกไป แต่ก่อนจะกล่าวถึงเทคนิควิธีการนำเสนอรายการสนทนาบันเทิงนั้น จะขอกกล่าวถึงความ เป็นมาของรายการสนทนาบันเทิงซึ่งผู้เขียนได้ค้นคว้าและรวบรวมมาไว้ดังนี้

รายการสนทนาบันเทิงนั้นเกิดจากรายการทางวิทยุกระจายเสียงมาก่อน ต่อมาเมื่อนำมาจัดทำเป็นรายการโทรทัศน์จึงได้รับความสนใจมากกว่า แต่ก็ไม่ได้ได้รับความสนใจจากผู้ชมมากนัก เนื่องจากหัวข้อในการสนทนาเป็นหัวข้อเรื่องที่ยกข้อแย้งหนักและเป็นวิชาการ ทำให้รายการประเภทนี้มีกลุ่มเป้าหมายเฉพาะผู้ที่สนใจในเรื่องนั้นอยู่แล้ว ซึ่งมีอยู่จำนวนไม่มากนัก ประกอบกับรายการส่วนใหญ่มักใช้การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ จึงทำให้รายการดูค่อนข้างเครียดและหนักเกินไปสำหรับผู้ชมทั่วไป ต่อมารายการประเภทนี้ได้มีการพัฒนารูปแบบของรายการมาเรื่อย ๆ โดยมีการสอดแทรกความบันเทิงเข้าไปในรายการมากขึ้น เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ชม และสถานีโทรทัศน์ NBC ซึ่งเป็นสถานีโทรทัศน์ของประเทศสหรัฐอเมริกา ก็ได้เสนอรูปแบบรายการสนทนาบันเทิงแบบใหม่โดยใช้ชื่อว่า “The Tonight Show” เริ่มออกอากาศเมื่อวันที่ 27 กันยายน ค.ศ. 1954 ในนครนิวยอร์ก จึงเป็นการทำให้รายการทอล์คมีความหลากหลายมากขึ้น จนกระทั่งมีการพัฒนากลายเป็นรายการที่ผู้ชมให้ความนิยมสูงสุดในปัจจุบัน

“รายการ “The Tonight Show” นี้จะออกอากาศทุกวัน ในเวลา 5 ทุ่มครึ่ง เป็นการดึงผู้ชมให้ชมรายการภาคดึกหลังจากที่ชมรายการข่าวแล้ว และทำให้สถานีโทรทัศน์ NBC เป็นสถานีที่ได้รับความนิยมสูงสุดในช่วงเวลานั้น ด้วยรูปแบบของรายการสนทนาบันเทิงหรือ Talk Show กล่าวคือ มีพิธีกรของรายการ 1 คน เรียกว่า เจ้าบ้าน (Host) พิธีกรคนแรกคือ Steve Allen ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นเหมือนเจ้าของบ้านที่เชิญแขกรับเชิญต่าง ๆ มาร่วมสนทนากัน แขกรับเชิญนี้ก็เป็นบุคคลที่ประชาชนให้ความสนใจ เช่น ดารา นักแสดง นักการเมือง นักร้อง เป็นต้น การสนทนาจะเป็นไปอย่างเป็นกันเอง และจะสลับกับการแสดงต่าง ๆ ที่จะเข้ามาเสริมรายการให้น่าสนใจ เช่น วิทยากร การแสดงตลก คาร์บาเรต เป็นต้น”

หลังจากที่ออกอากาศได้ประมาณ 3-4 ปี รายการ The Tonight Show ก็เปลี่ยนผู้จัดรายการจาก Steve Aller เป็น Jack Parr ซึ่งในระหว่างนั้นประชาชนก็ยังให้ความสนใจกับการสนทนาบันเทิงนี้อยู่ และเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 1962 รายการสนทนาบันเทิงได้รับความนิยมอย่างสูงสุดทั่วอเมริกา โดยผู้จัดชื่อ Johnny Carson เขาผู้นี้ได้สร้างชื่อเสียงให้กับรายการสนทนาบันเทิงเป็นอย่างมาก โดยรูปแบบของรายการที่น่าสนใจและความสามารถเฉพาะตัวของนาย Carson เองที่สามารถผสมผสานรายการออกมาได้อย่างน่าชม ซึ่งความสำเร็จนี้รวมเวลาแล้วก็ประมาณ 20 กว่าปีมาแล้ว นับว่าเป็นช่วงเวลาที่ยาวนานมากสำหรับรายการโทรทัศน์รายการหนึ่งที่จะดำรงอยู่ได้ แต่ในขณะเดียวกันบรรดาคู่แข่งคือ สถานีโทรทัศน์ ABC และ CBS ต่างก็พยายามที่จะพัฒนารายการของตนเอง โดยการคิดรูปแบบรายการใหม่ ๆ เพื่อดึงดูดผู้ชมจากรายการ The Tonight Show ของ Johnny Carson ซึ่งก็ประสบความสำเร็จพอสมควรในการดึงดูดผู้ชมที่สนใจรายการหนัง ละคร และคอนเสิร์ต แต่ก็ไม่สามารถดึงดูดผู้ชมไปได้ทั้งหมด อย่างไรก็ตามรายการ The Tonight Show ก็ยังคงได้รับความนิยมจากผู้ชมจำนวนมาก และยังเป็นต้นแบบของการผลิตรายการทอล์คโชว์ในประเทศอื่น ๆ อีกด้วย เช่น รายการ The Don Lane Show จากเมลเบิร์น และ The Mike Walsh Show จากซิดนีย์ เป็นต้น นอกจากนี้ประเทศในโลกตะวันตกแล้ว ทางโลกตะวันออกเช่น ฟิลิปปินส์ ฮองกง ญี่ปุ่น ต่างก็มีรายการสนทนาบันเทิงเช่นกัน

สำหรับในประเทศไทยเริ่มจัดตั้งสถานีโทรทัศน์ภายหลังประเทศตะวันตกเป็นเวลานาน ด้วยเหตุนี้เองรูปแบบของรายการโทรทัศน์ของเราจึงมักได้รับอิทธิพลและรูปแบบมาจากประเทศแถบตะวันตก เช่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฯลฯ รายการสนทนาบันเทิงของไทยก็เป็นรายการโทรทัศน์อีกรูปแบบหนึ่งที่ได้รับแบบอย่างมาจากรายการทอล์คโชว์ในประเทศสหรัฐอเมริกา เช่นกัน

2. เทคนิคการนำเสนอรายการพูดคุยทางโทรทัศน์

รายการพูดคุยทางโทรทัศน์นั้น Waldo Abbot และ Richard Rider ได้ให้ความหมายไว้ว่า “เป็นรายการที่นำเสนอเรื่องราวผ่านการพูดคุยต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นรายการแข่งขันตอบปัญหา (Quiz Show) รายการโต้ว่าที่ (Debate) รายการสัมภาษณ์ (Interview) รายการอภิปราย (Discussion) เป็นต้น”¹

¹Waldo Abbot and Richard Rider , Handbook of Broadcastins , (Me Graw-Hill book Company) , p.158 .

เพราะฉะนั้นรายการพูดคุย หรือรายการสนทนา หรือรายการสัมภาษณ์ก็จัดอยู่ในรายการสนทนาทั้งสิ้น ซึ่งเราอาจแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภทด้วยกัน คือ

- “1. รายการพูดคุยกับผู้ฟังโดยตรง (The Straight Talk)
2. รายการสัมภาษณ์ (The Interview)
3. รายการสนทนา (The Conversation)
4. รายการอภิปราย (Panel Discussion)”²

รายการทั้ง 4 ประเภทนี้มีรูปแบบในการดำเนินรายการเหมือนกันคือ เน้นการพูดคุย แต่วิธีการนำเสนอเหล่านั้นจะแตกต่างกันออกไป ดังจะกล่าวต่อไปนี้

2.1 รายการพูดคุยกับผู้ฟังโดยตรง (The Straight Talk)

เป็นวิธีการสื่อสารกับผู้ฟังอย่างตรงไปตรงมา เป็นรายการที่ไม่ต้องเสียเวลาหรือค่าใช้จ่ายมาก เนื้อหาที่มีความยืดหยุ่นได้มาก ประโยคใดที่ไม่ต้องการนำออกอากาศก็สามารถตัดออกได้ทันทีแม้กระทั่งขณะออกอากาศ ในด้านการพูดนั้นจะเป็นส่วนของการพูดคุยที่มีลักษณะเฉพาะตัวของผู้พูดเอง ด้านเนื้อหาของรายการอาจแบ่งเป็น 2 ประเภท ประเภทแรกคือ เรื่องที่พูดคุยได้ง่าย (Speakable Talk) เป็นเรื่อง que ผู้พูดมีประสบการณ์ ซึ่งอาจเป็นเรื่องที่ประทับใจ กลัว ดิ้นเด่น เป็นต้น ประเภทที่สองคือ เรื่องที่พูดคุยได้ยาก (Unspeakable Talk) เป็นเรื่อง que ผู้พูดไม่เคยเห็นหรือได้ยินมาก่อน แต่มีความจำเป็นต้องพูดคุยในเรื่องเหล่านี้ จึงต้องพูดตามข้อเท็จจริงที่ได้รับมาเท่านั้น

เทคนิคในการจัดรายการพูดคุย ควรจะเริ่มด้วยประโยคที่น่าสนใจสัก 2-3 ประโยค หรือสุภาษิต โคลงกลอน แล้วจึงเข้าสู่เรื่องราวอย่างรวดเร็ว ภาษาในการพูดควรใช้ภาษาขำๆ เปรียบเทียบให้เห็น สามารถสร้างจินตนาการได้ดี แต่ต้องกินความได้มาก เพราะเราไม่มีเวลามากพอที่จะใช้ภาษาเยิ่นเย้อ หรือพรรณนาโวหารมากนัก ต้องเลือกคำหรือประโยคที่พอเหมาะกับเวลา ในเรื่องควรจะตอบได้ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน ทำไม อย่างไร และก่อนจบรายการควรทิ้งท้ายให้ผู้ฟังคิดและติดตาม ถ้าเป็นการพูดสั้น ๆ (Short Talk) เพื่อคั่นระหว่างรายการใหญ่จะใช้เวลาไม่เกิน 1 นาที แต่ถ้ามีเวลาในการพูดถึง 3-5 นาที ประเด็นในการพูดจะเพิ่มมากขึ้น เนื้อหาก็กจะเกี่ยวกับที่มาของเรื่องและเล่าเรื่องราวจนกระทั่งถึงปัจจุบัน โดยทั่วไปมักจะเรียกรายการพูดคุยแบบนี้ว่า รายการพูดคุยเชิงสารคดี (Feature Talk)

² จุมพล รอดคำดี , คู่มือการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง , (กรุงเทพฯ : 2525) หน้า 65.

2.2 รายการสัมภาษณ์ (The Interview)

เป็นรายการพูดคุยกับผู้ฟังทางอ้อม แต่ผู้ฟังจะได้รับประโยชน์จากการฟังการสัมภาษณ์ และการให้สัมภาษณ์ของผู้ร่วมในรายการมักจะมีประมาณ 2 คน หรือ 3 คนขึ้นไป โดยคนหนึ่งทำหน้าที่ถามแทนผู้ฟังและถ่ายทอดความคิดเห็นและความรู้จากผู้ร่วมรายการสู่ผู้ฟังโดยตรง บุคคลในรายการสัมภาษณ์จึงประกอบด้วยผู้สัมภาษณ์ (Interviewer) ผู้ให้สัมภาษณ์ (Interviewee) และผู้ฟัง (Audience)

การจัดรายการสัมภาษณ์มักทำในห้องส่งกระจายเสียงเป็นส่วนใหญ่ เพราะคุณภาพเสียงที่ได้รับจะมีความชัดเจนปราศจากเสียงรบกวน การเตรียมการของรายการสัมภาษณ์นั้นจะมีการเตรียมการอย่างเป็นขั้นตอน เริ่มแรกจะมีการเตรียมหัวข้อเรื่องที่จะสัมภาษณ์ ซึ่งก็ต้องเหมาะสมและทันต่อเหตุการณ์ บุคคลที่จะมาให้สัมภาษณ์นั้นควรจะเป็นบุคคลที่รู้เรื่องและเข้าใจในประเด็นที่จะพูดคุยได้ดี สิ่งสำคัญคือ ถ้าผู้ให้สัมภาษณ์ไม่คุ้นเคยกับห้องส่งหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ของห้องบันทึกเสียงก็จะเป็นหน้าที่ของผู้จัดรายการหรือผู้สัมภาษณ์ที่จะต้องชี้แจงและสร้างบรรยากาศให้เกิดความเป็นกันเองกับผู้ให้สัมภาษณ์ การจัดรายการสัมภาษณ์แต่ละครั้งไม่ควรยาวเกินกว่า 10 นาที

2.3 รายการสนทนา (The Conversation)

จัดอยู่ในรายการประเภทเดียวกับรายการสัมภาษณ์ แต่แตกต่างจากรายการสัมภาษณ์ตรงที่ว่า ผู้สัมภาษณ์หรือผู้ร่วมสนทนาสามารถเป็นผู้ร่วมแสดงความคิดเห็นและทำหน้าที่ถาม-ตอบไปพร้อมกับผู้ร่วมรายการด้วย แต่สิ่งที่แตกต่างกันอีกประการหนึ่งคือ ผู้ทำหน้าที่ดำเนินรายการจะต้องเตรียมตัวในเรื่องของการสนทนาอย่างมาก ทั้งในเชิงข้อเท็จจริงและความคิดเห็นในเชิงสร้างสรรค์ และยังต้องรู้จักป้อนคำถามเพื่อให้รายการมีความสนุกสนานและน่าสนใจ

ผู้ทำหน้าที่ดำเนินรายการควรเป็นบุคคลที่มีความกระตือรือร้น พูดคุยสนุกสนาน ซึ่งก็จะทำให้บรรยากาศของรายการดีขึ้น และสิ่งที่ลืมไม่ได้เลยก็คือ นอกจากจะทำหน้าที่สนทนากับผู้ร่วมรายการแล้ว ยังต้องทำหน้าที่พูดคุยกับผู้ฟังโดยตรงเปรียบเสมือนเป็นตัวเชื่อมการสนทนาระหว่างผู้ฟังและผู้ร่วมรายการในขณะเดียวกัน ความยาวของรายการสนทนาควรจะอยู่ระหว่าง 5-10 นาที ถ้ามีเวลามากเกินไปอาจทำให้รายการน่าเบื่อได้

2.4 รายการอภิปราย (Panel Discussion)

จัดอยู่ในรายการประเภทรายการที่พูดคุยกับผู้ฟังทางอ้อม ผู้ฟังจะได้รับความคิดเห็นจากผู้ร่วมอภิปรายแตกต่างกันไป ซึ่งจะมีอย่างน้อย 2 คนขึ้นไป แต่ไม่เกิน 4-5 คน มาร่วมกันปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพื่อหาแนวทาง ข้อเสนอแนะ และแก้ปัญหา โดยมีการแลกเปลี่ยนทัศนะกัน ทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ช่วยกันแก้ปัญหา และตัดสินใจที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดของกลุ่มคนที่ชอบด้วยเหตุผลและยุติด้วยการสรุปผลอภิปรายร่วมกัน

สิ่งสำคัญที่จะทำให้รายการอภิปรายน่าสนใจคือ หัวข้อในการอภิปราย การเลือกบุคคลเข้าร่วมการอภิปรายและตัวผู้ดำเนินการอภิปรายเอง กล่าวคือ หัวข้อในการอภิปรายควรจะทันต่อเหตุการณ์และเป็นเรื่องที่เหมาะสมนำมาพูดกันให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้ฟังได้รับรู้มากขึ้น และตระหนักถึงปัญหาที่กำลังเกิดขึ้น ผู้เข้าร่วมอภิปรายควรเป็นผู้ที่มาจากอาชีพหรือหน้าที่การงานที่แตกต่างกันและจำเป็นต้องมีความสามารถในการพูดพอสมควร

รายการต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้นนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อถ่ายทอดข่าวสาร ความคิดเห็นของผู้ร่วมรายการ ซึ่งก็จัดว่าเป็นรายการที่มุ่งให้ความรู้แก่ผู้ฟังนั่นเอง จึงทำให้รายการประเภทนี้มีกลุ่มเป้าหมายเฉพาะกลุ่มคนที่สนใจในเรื่องนั้น ๆ อยู่แล้ว ซึ่งก็มีจำนวนไม่มากนัก รายการประเภทนี้จึงดูค่อนข้างเครียดหรือหนักเกินไปสำหรับผู้ชมทั่วไป ดังนั้นจึงมีผู้คิดที่จะสอดแทรกความบันเทิงเข้าไปในเนื้อหาของรายการด้วย รายการ “สนทนาบันเทิง” หรือรายการ “Talk Show” จึงถือกำเนิดขึ้น และเพื่อพิจารณาถึงวิธีการนำเสนอรายการพูดคุยนั้น (Talk Program) ดังที่กล่าวมานี้ รายการสนทนาบันเทิงจึงเป็นรายการสนทนา (The Conversation) ที่ผสมผสานกับรายการบันเทิง (Show) คือเน้นเนื้อหาของรายการสนทนาเป็นหลักและสลับด้วยความบันเทิงเพื่อให้รายการน่าสนใจยิ่งขึ้น ทั้งยังเป็นการแตกแขนงของรายการโทรทัศน์อีกรูปแบบหนึ่งด้วย

3. ลักษณะของการจัดรายการสัมภาษณ์ทางโทรทัศน์

โดยปกติมนุษย์เรามีสัญชาตญาณความอยากรู้อยากเห็น จึงมีการซักถามข้อข้องใจในเรื่องราวต่าง ๆ และยังมีนิสัยชอบฟังผู้อื่นพูดคุยกันอีกด้วย ทำให้รายการสัมภาษณ์ทางโทรทัศน์เป็นรายการอีกรูปแบบหนึ่งที่มีความสนใจอย่างมาก และยังเป็นส่วนหนึ่งของรายการสนทนาบันเทิงอีกด้วย รายการสัมภาษณ์นี้สามารถบรรจุไว้ในรายการโทรทัศน์ได้หลายลักษณะดังนี้

3.1 รายการสัมภาษณ์ตลอดรายการ

เป็นรายการโทรทัศน์ที่กำหนดไว้ในตารางออกอากาศว่าเป็นรายการสัมภาษณ์โดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เป็นส่วนใหญ่ ผู้ดำเนินรายการหรือผู้สัมภาษณ์อาจเป็นคนเดียวกันหรือคนละคน ผู้ให้สัมภาษณ์อาจมีมากกว่า 1 คนก็ได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของรายการ เช่น รายการการศึกษาบางรายการของ มสธ. มีรูปแบบเป็นรายการสัมภาษณ์ตลอดรายการ กล่าวคือ มีผู้ดำเนินรายการเป็นผู้สัมภาษณ์ และเชิญผู้รู้ในเรื่องนั้นมาตอบข้อซักถาม หรือรายการสนทนาปัญหาบ้านเมือง จะมีการสัมภาษณ์บุคคลต่าง ๆ ภายใต้หัวข้อที่กำหนดล่วงหน้าในแต่ละครั้ง รายการลักษณะนี้จะมีการซักถามกันตั้งแต่ต้นจนจบรายการ

3.2 รายการสัมภาษณ์ที่เป็นส่วนหนึ่งของรายการ

คือรายการโทรทัศน์ที่ใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ประกอบเป็นส่วนหนึ่งของรายการ ช่วยให้มีความหลากหลายทั้งภาพและเสียงในรายการ ตลอดจนทัศนะต่าง ๆ ที่ได้จากการสัมภาษณ์จะเป็นส่วนที่แสดงถึงความรู้สึกและบรรยากาศในการพูดคุยจริง ทำให้ดูน่าเชื่อถือ ประเภทของรายการมักจะมีการสัมภาษณ์เป็นส่วนประกอบ ได้แก่ รายการข่าว สารคดี นิตยสาร กีฬา เป็นต้น นอกจากนี้การสัมภาษณ์ยังใช้เป็นส่วนของการนำเข้าสู่รายการ ส่วนของบทสรุปในช่วงท้ายของรายการได้อย่างน่าสนใจอีกด้วย แม้แต่รายการบันเทิงอย่างเช่น รายการเพลงก็สามารถใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้ชมหรือสัมภาษณ์นักร้อง นักแต่งเพลง มาช่วยให้รายการดูน่าสนใจยิ่งขึ้น

3.3 รายการสัมภาษณ์เนื่องในโอกาสพิเศษ

รายการสัมภาษณ์แบบนี้มักจัดขึ้นเนื่องในโอกาสพิเศษต่าง ๆ เช่น วันสำคัญในโอกาสที่บุคคลสำคัญมาเยือน มีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้น มีปัญหาที่เป็นข้อข้องใจของประชาชนส่วนใหญ่ หน่วยงานของรัฐต้องการแจ้งข้อเท็จจริง เป็นต้น ผู้สัมภาษณ์ในรายการต้องมีบุคลิกและความสามารถในการถามแทนประชาชนผู้ชม ตลอดจนทักษะ ไหวพริบในการสรุปและแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี ผู้ถูกสัมภาษณ์อาจเป็นบุคคลสำคัญของเหตุการณ์ บุคคลที่ใกล้ชิดกับบุคคลหรือเหตุการณ์ที่ต้องการ เวลาของรายการสัมภาษณ์เนื่องในโอกาสพิเศษอาจจะเป็นเวลาที่ไม่ได้กำหนดไว้ในตารางออกอากาศ เมื่อออกอากาศรายการที่ไม่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า เช่นนี้ ก็มักจะเลื่อนเวลาออกอากาศรายการอื่นออกไปหรืออาจตัดรายการอื่นออกไปก็ได้

4. รูปแบบและประเภทของการสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์ตามพจนานุกรม ฉบับบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2493 ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึงการพูดคุยกัน เจรจาทัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าเป็นการพูดคุยกันหรือเจรจาทันของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปด้วยการซักถามปัญหา ข้อข้องใจหรือมาชี้แจงเหตุการณ์ ข่าวสาร ที่อยู่ในความสนใจของผู้ฟัง ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเข้าใจในประเด็นหรือเรื่องที่สัมภาษณ์นั้นอย่างถูกต้องและสมบูรณ์

4.1 รูปแบบของการสัมภาษณ์

เมื่อพิจารณาโดยทั่วไปแล้ว การสัมภาษณ์อาจแบ่งออกได้ 3 ประเภทคือ

- 1) การสัมภาษณ์เรื่องส่วนบุคคล (The Personal or Celebrity Interview) เป็นการสัมภาษณ์เรื่องส่วนบุคคลที่มีความเด่น หรือประสพการณ์ หรือมีทัศนคติอย่างใดอย่างหนึ่ง
- 2) การสัมภาษณ์เพื่อขอความคิดเห็น (The Public Information Interview) เป็นการสัมภาษณ์เพื่อรายงานผลการก้าวหน้าของผลงาน หรือขอทราบทัศนคติอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งต้องเป็นผลกระทบต่อส่วนรวม และผู้คนอยากทราบ
- 3) การสัมภาษณ์ข้อเท็จจริง เป็นการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ ซึ่งเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของผู้ฟัง การสัมภาษณ์แบบนี้อาจจะสัมภาษณ์จากประจักษ์พยาน (Eyewitness) หรือคำบอกเล่าของผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์ เป็นต้น

จากการสัมภาษณ์ทั้ง 3 แบบดังกล่าว เมื่อมาจัดการสัมภาษณ์แล้วอาจจะแยกออกเป็น 3 ลักษณะคือ

4.1.1 การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Formal Interview)

เป็นการสัมภาษณ์บุคคลสำคัญหรือผู้มีเกียรติซึ่งมีการเตรียมการและนัดหมายการสัมภาษณ์เป็นอย่างดี มีการตกลงในหัวข้อคำถาม เตรียมบทถามตอบไว้เรียบร้อยก่อนสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์แบบนี้จะเน้นเรื่องราวที่สลับสำคัญมาก ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาหรือเรื่องราวที่เป็นนโยบายที่ต้องการรายละเอียดมาก ๆ เช่น การแถลงเรื่องการพุงราคา ข้าวเปลือก การแถลงนโยบายเรื่องการเปลี่ยนโครงสร้างภาษีของกระทรวงการคลัง เหล่านี้เป็นต้น ซึ่งการสัมภาษณ์แบบนี้มีข้อดีคือ การเตรียมข้อมูลไว้ก่อนย่อมไม่มีการผิดพลาด มีรายละเอียดแน่นอนใช้อ้างอิงเป็นหลักฐานได้ และยังได้คุณภาพเสียงดี มีเสียงรบกวนน้อย เพราะมีการเตรียมการมาก่อน สำหรับข้อเสียของการสัมภาษณ์แบบนี้คือ ไม่ได้บรรยากาศจริง และขาดความเป็นธรรมชาติ

4.1.2 การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal Interview)

เป็นการสัมภาษณ์ชนิดที่ไม่มีเตรียมการมาก่อน ส่วนมากจะถามเรื่องต่าง ๆ ทั่วไป หรือสัมภาษณ์ผู้พบเห็นเหตุการณ์อยู่ในเหตุการณ์นั้น เป็นเรื่องราวที่คนสนใจ แต่ไม่ต้องการรายละเอียดหรือเรื่องราวลึกซึ้งมากนัก การสัมภาษณ์แบบนี้จะให้ความเป็นธรรมชาติของการพูดคุยที่น่าสนใจ ได้บรรยากาศจริงและมีชีวิตชีวา เพราะส่วนใหญ่จะสัมภาษณ์ในสถานที่จริง แต่เนื้อหาย่อมผิดพลาดได้ง่าย จึงใช้เป็นข้อมูลในการอ้างอิงไม่ได้ เนื่องจากการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลกว้าง ๆ มากกว่าที่จะเจาะลึกในรายละเอียด ซึ่งผู้สัมภาษณ์ต้องมีความรู้พื้นฐานไหวพริบในการตั้งคำถามและมีความจำดี

4.1.3 การสัมภาษณ์แบบกึ่งทางการ

เป็นการนำข้อได้เปรียบของการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการมาประยุกต์ร่วมกัน คือ ผู้สัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์จะตกลงกันในประเด็นของการสัมภาษณ์ แต่ไม่ถึงกับตั้งเป็นหัวข้อคำถามหรือเตรียมบทถามตอบ ผู้ให้สัมภาษณ์มีโอกาสที่จะค้นข้อมูลในประเด็นที่จะให้สัมภาษณ์ล่วงหน้า ส่วนผู้สัมภาษณ์จะถามตามประเด็นที่ตั้งไว้จนหมดแต่ละประเด็นจึงเริ่มที่ประเด็นใหม่ วิธีนี้เป็นที่นิยมกันมาก เพราะได้ข้อมูลที่สามารใช้อ้างอิงได้ และมีความเป็นธรรมชาติของการพูดคุยกัน

4.2 ประเภทของการสัมภาษณ์

4.2.1 การสัมภาษณ์บุคคลผู้รู้เรื่องดี

เป็นการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงในเรื่องราวต่าง ๆ หรืออาจเป็นความคิดเห็นในเรื่องที่ผู้ฟังสนใจเช่น การสัมภาษณ์นายกรัฐมนตรีในเรื่องการจัดตั้งคณะรัฐบาล การสัมภาษณ์ผู้บัญชาการทหารสูงสุดในเรื่องการโยกย้ายตำแหน่งนายทหาร เป็นต้น

4.2.2 การสัมภาษณ์บุคคลสำคัญ

เป็นการสัมภาษณ์บุคคลที่อยู่ในความสนใจของประชาชนส่วนใหญ่ เพื่อให้ทราบถึงประวัติส่วนตัว แนวความคิด ทศนคติของบุคคลนั้น เช่น บุคคลสำคัญของชาติ ดารา นักแสดง นักร้อง เป็นต้น

4.2.3 การสัมภาษณ์เชิงสารคดี

รายการนี้จัดทำเพื่อสนองความอยากรู้อยากเห็นของผู้ฟัง โดยมุ่งเสนอเรื่องราวซึ่งเป็นที่น่าสนใจตามอารมณมนุษย์ (Human Interest) ผู้ให้สัมภาษณ์คือบุคคลธรรมดาที่ตนเอง แต่เกิดมีเหตุการณ์แปลกประหลาดเกิดขึ้นกับเขาซึ่งเป็นที่น่าสนใจ เช่นคนถูกยิงแล้วกระสุนไม่เข้า จึงไม่ได้รับบาดเจ็บเลย เป็นต้น

4.2.4 การสัมภาษณ์คนสามัญเดินถนน

เป็นการสัมภาษณ์ที่ต้องการทราบความคิดเห็น ความรู้สึกนึกคิด หรือปฏิกิริยาของประชาชนธรรมดา ในประเด็นปัญหาซึ่งกำลังถกเถียงกันอยู่และเป็นที่น่าสนใจของประชาชน เช่น ปัญหาการขึ้นค่าไฟฟ้า ปัญหาการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ผู้สัมภาษณ์อาจจะคอยดักรับสัมภาษณ์ประชาชนที่ใดที่หนึ่ง เพื่อถามความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าว

4.2.5 การสัมภาษณ์กลุ่ม

เป็นการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องในเรื่องเดียวกัน แต่ประกอบด้วยคนหลายกลุ่ม เช่น ปัญหาค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ อาจจะสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง นักเศรษฐศาสตร์ ผู้นำสหภาพแรงงาน และผู้แทนฝ่ายนายจ้าง เพื่อให้ทราบข้อมูลของแต่ละฝ่าย เป็นต้น

5. คุณสมบัติของพิธีกรที่ดี

พิธีกร หมายความว่าผู้ดำเนินรายการ ผู้คิดใช้ศัพท์คำว่า “พิธีกร” ขึ้นคือ จ่านง ริงสิกุล โดยเทียบกับความหมายในภาษาอังกฤษว่า Master of Ceremony ได้นำมาใช้เป็นครั้งแรกในวงการวิทยุโทรทัศน์เมื่อปี พ.ศ. 2499 หลังจากนั้นได้มีผู้นำไปใช้ในวงการต่าง ๆ และได้รับความนิยมนิยมตลอดมา พิธีกรนั้นต้องเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญมากในรายการประเภทสนทนาบันเทิง (Talk Show) เพราะจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการควบคุมรายการให้ราบรื่น บรรลุวัตถุประสงค์ของรายการ นอกจากนี้พิธีกรยังเป็นสัญลักษณ์ของรายการที่สะท้อนให้เห็นบุคลิกเฉพาะของแต่ละรายการอีกด้วย ผู้ที่จะทำหน้าที่เป็นพิธีกรนั้นจะต้องมีคุณสมบัติหลายประการ ดังจะได้กล่าวดังต่อไปนี้

1. ควรมีความรู้เฉพาะด้านและหมั่นศึกษาหาความรู้ทั่วไป ตลอดจนควรมีความรู้เกี่ยวกับกลุ่มชนและจิตวิทยาของผู้ฟัง ควรรู้ว่าผู้ฟังเป็นใคร มีการศึกษาระดับใด และต้องการอะไร

2. ควรเป็นผู้มีบุคลิกดี ยืนให้สง่า รักษาสุขภาพทางร่างกายและอารมณ์ให้เป็นปกติ ถึงแม้ผู้ฟังหรือผู้ชมแสดงปฏิกิริยาที่ไม่ดีหรือไม่เหมาะสมก็ไม่ควรแสดงสีหน้าไม่พอใจหรือทำหน้า นิ้วคิ้วขมวด แต่ควรมีสีหน้ายิ้มแย้ม ควรมีอารมณ์ขัน อีกทั้งควรแต่งกายให้เรียบร้อยและสวยงามอยู่เสมอ โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับโอกาส สถานที่ และผู้ฟังหรือผู้ชม ทั้งนี้ต้องแสดงให้เห็นถึงความเป็นผู้มีรสนิยมที่ดี

3. ควรอ่านหนังสือให้แตกฉาน ออกเสียงได้ถูกต้อง ถ้าไม่แน่ใจในการออกเสียงคำใดคำหนึ่งก็ควรหลีกเลี่ยงหรือสอบถามผู้รู้เสียก่อน ผู้ที่มีปัญหาในด้านการออกเสียงควรที่จะฝึกพูดหลาย ๆ ครั้งแล้วอัดแถบเสียงฟังเสียงตนเองเพื่อแก้ไขให้ดีขึ้น

4. ควรรู้จักเลือกถ้อยคำ สำนวน และเรื่องที่จะนำมาพูดให้กระจ่าง ฟังเข้าใจง่าย ไม่ควรพูดให้ยืดเยื้อ เยิ่นเย้อ หรือซ้ำซาก

5. ควรมีเสียงพูดชัดเจน แจ่มใส นุ่มนวล รักษาจังหวะการพูดได้ถูกต้อง ฟังแล้วรื่นหู

6. ควรมีปฏิภาณไหวพริบดี รู้จักสร้างบรรยากาศให้เหมาะสมกับลักษณะงานและสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าฉับพลันทันที

7. ควรมีมารยาทดี สุภาพกับผู้ฟังหรือผู้ชม ขณะพูดควรแสดงท่าทางพอสมควรไม่มากหรือน้อยเกินไป ไม่แสดงท่าทางที่มีความหมายสื่อไปในทางหยาบคาย ควรมีมารยาทที่น่านิยม เช่น รู้จักก้มศีรษะเมื่อกล่าวปฏิสันถารหรือกล่าวขอบคุณ ควรหลีกเลี่ยงการพูดจากตลกตลกคคะนอง สองแง่สองง่าม ไอ้อวด ส่อเสียด โต้เถียงหรือดูถูกผู้ฟังหรือผู้ชม

8. ควรเป็นผู้ไม่ประมาท โดยทบทวนคำประกาศหรือเตรียมใจความที่จะพูดให้เรียบร้อยก่อนพูดทุกครั้ง เพื่อจะได้ไม่เกิดการผิดพลาด

9. ควรเป็นผู้ตรงต่อเวลา ดำเนินรายการให้เป็นไปตามเวลาที่กำหนดเพื่อผู้ฟังหรือเพื่อชมจะได้ไม่รู้สึกเบื่อหน่าย

10. ควรจะมีใจกว้างพอที่จะรับฟังคำติชมจากผู้ฟังหรือผู้ชมได้

รายการสนทนาบันเทิง (Talk Show) นั้นจัดเป็นส่วนหนึ่งของรายการพูดคุย ดังนั้นพิธีกรหรือผู้ดำเนินรายการจึงมีบทบาทสำคัญที่จะใช้เทคนิคการพูดคุย รวมถึงเทคนิคในการสัมภาษณ์เพื่อนำเสนอให้รายการได้รับความสนใจจากผู้ชมรายการ ซึ่งพิธีกรจะเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ดำเนินรายการและควบคุมเนื้อหารายการให้ดำเนินไปตามรูปแบบและวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยเฉพาะรูปแบบของรายการที่เน้นการสนทนาเป็นหลัก พิธีกรจะต้องทำหน้าที่ในการสนทนากับแขกรับเชิญด้วยบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นกันเอง รวมทั้งสร้างความสนุกสนานทั้งกับผู้ร่วมรายการและผู้ชมทางบ้านด้วย ซึ่งจะต้องอาศัยความรู้และความสามารถต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ซึ่งพิธีกรก็เปรียบเสมือนหน้าตาของรายการ บุคลิกภาพของพิธีกรสามารถสะท้อนภาพลักษณ์โดยรวมของรายการ ดังนั้นพิธีกรจึงเป็นผู้ที่มีความสำคัญอย่างมากต่อรายการสนทนาบันเทิง